



**УКРАЇНЬСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
ЛОТЕРЕЯ**

вул. Саксаганського, 119, 9 поверх
01032 Київ, Україна
Тел. (044) 332 77 77
www.unl.ua

НАКАЗ

№ 71/1
30 грудня 2020 р.

Щодо політики та програми в галузі Відповідальної Гри

На виконання чинного законодавства та зобов'язань Підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» в галузі Відповідальної Гри як члена Європейської Асоціації Лотерей та Всесвітньої Асоціації Лотерей,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити оновлену Політику Підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» (надалі за текстом – Підприємство) в галузі Відповідальної Гри (додається).
2. Затвердити оновлену Програму відповідального відношення до лотерейних ігор в галузі Відповідальної Гри (додаються).
3. Ознайомити всіх працівників Підприємства із оновленою Політикою та оновленою Програмою в галузі Відповідальної Гри.
4. Забезпечити доведення до відома всіх розповсюджувачів Підприємства оновленої Політики та оновленої Програми в галузі Відповідальної Гри.
5. Зобов'язати всіх працівників Підприємства враховувати принципи оновленої Політики та оновленої Програми в галузі Відповідальної Гри у поточній діяльності Підприємства починаючи.
6. Ознайомити всіх працівників Підприємства із оновленою Політикою та оновленою Програмою в галузі Відповідальної Гри.
7. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Генеральний директор

А.С. Бочковський



**УКРАЇНСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
ЛОТЕРЕЯ**

вул. Саксаганського, 119, 9 поверх
01032 Київ, Україна
Тел. (044) 330 00 77
www.unl.ua

**Затверджено наказом Генерального директора
№ 71/І від 30.12.2020 р.**

**Політика Української Національної Лотереї
в галузі Відповідальної Гри
(оновлена)**

Загальні засади

Політика Підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» в галузі Відповідальної Гри (далі - **Політика**) розроблена на виконання Конституції України, Закону України «Про державні лотереї в Україні», Закону України «Про захист прав споживачів», Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та іншого законодавства України.

Ця Політика була розроблена на підставі та з врахуванням Європейських стандартів відповідальної гри Європейської Асоціації Лотерей (<https://www.european-lotteries.org>) та Семи принципів відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації (<http://www.world-lotteries.org>).

Цей документ визначає основні засади політики Підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» (надалі - **Українська Національна Лотерея** або **Підприємство**) в галузі Відповідальної гри. Політика є основою для розроблення інших документів з питань Відповідальної Гри, таких як спеціальних кодексів поведінки, програмних документів, конкретних заходів, наказів та розпоряджень.

Цей документ не замінює будь-яких законів та нормативно-правових актів України, але встановлює власні зобов'язання та засади діяльності Української Національної Лотереї з дотримання принципів Відповідальної Гри, які вона бере на себе як член Європейської Асоціації Лотерей та член Всесвітньої асоціації лотерей.

Місія

Місією Підприємства з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» в галузі Відповідальної Гри є захист інтересів учасників та вразливих груп населення, мінімізація будь-якої потенційної шкоди для учасників та суспільства.

Цілі

Цілями Української Національної Лотереї та цієї Політики в галузі Відповідальної Гри є:

1. Дотримання законодавства, громадського порядку та чесності.
2. Впровадження та дотримання Європейських та міжнародних стандартів та принципів Відповідальної Гри у діяльність Підприємства.

2. Визначити найкращу практику з урахуванням принципів Відповідальної Гри в лотерейній галузі.

3. Зробити принципи Відповідальної Гри невід'ємною частиною своєї повсякденної діяльності і таким чином мінімізувати потенційну шкоду для суспільства.

4. Сформулювати чіткі правила діяльності Підприємства з тим щоб:

- гарантувати захищеність інтересів учасників і вразливих груп,
- забезпечити виконання чинного законодавства та обов'язків Підприємства,
- розробити відповідні практики, з врахуванням відповідної інформації та досліджень,
- краще зрозуміти соціальний вплив лотерейних ігор,
- сприяти впровадженню практик Відповідальної Гри у всіх аспектах діяльності Підприємства та його розповсюджувачів,
- надати громадськості точну і збалансовану інформацію, що дозволяє зробити усвідомлений вибір щодо участі в лотереях,
- постійно удосконалюватися, а також публікувати звіт про свої програми щодо Відповідальної Гри.

Загальне зобов'язання

Українська Національна Лотерея з метою виконання місії та цілей Відповідальної Гри зобов'язується суворо дотримуватися та виконувати всі вимоги чинного законодавства України та вживати всі можливі заходи для досягнення Європейських стандартів відповідальної гри Європейської Асоціації Лотерей та Семи принципів відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації.

Принципи Відповідальної Гри

Дослідження

Сприяння (наприклад ініціювання, участь, повідомлення про результати) дослідній роботі та/ або дослідженням, в тому числі з незалежних джерел, щоб сприяти розумінню гральної залежності з боку суспільства. Ці результати також необхідно використовувати для розробки майбутніх заходів по дотриманню принципів Відповідальної гри.

Відповідальність за дослідження поширеності гральної залежності зазвичай залишається за державою. Тим не менш, за необхідності, необхідно співпрацювати з інституціями, які проводять дані дослідження.

Навчання персоналу

Надання всім співробітникам інформації про програми Відповідальної Гри за допомогою відповідних каналів зв'язку.

Забезпечення підтримання відповідного рівня обізнаності щодо принципів Відповідальної Гри у всьому Підприємстві, щоб зробити принципи Відповідальної Гри невід'ємною частиною повсякденної діяльності

Відповідні співробітники (у тому числі тимчасові співробітники і позаштатні співробітники) повинні, виходячи з посадових вимог та взаємодії з учасниками, проходити підготовку з вивчення принципів Відповідальної Гри.

Програма для розповсюджувачів

Всі розповсюджувачі отримують інформаційні матеріали (наприклад, брошури, листівки, плакати тощо), з тим щоб підвищити свою обізнаність про принципи Відповідальної Гри, а також повинні отримати роз'яснювальну інформацію з питань, що стосуються гральної залежності.

Нові розповсюджувачі проходять підготовку з вивчення принципів Відповідальної Гри до отримання дозволу на продаж лотерей.

Розповсюджувачі мають бути поінформовані у письмовій формі про те, що вони не мають права пропонувати кредитні кошти учасникам, за винятком прийняття кредитних карт.

Якщо пропонується обладнання з можливістю самовиключення, такі як картка учасника, розповсюджувачів необхідно проінформувати (у письмовій формі), як ці схеми працюють і як їх можливо активувати/видалити власне учасником або для учасника.

Дизайн гри

Перед запуском кожного нового виду лотереї, необхідно проводити оцінку соціального впливу з використанням структурованого процесу оцінки для вивчення відповідних факторів ризику; впроваджувати ефективні стратегії для мінімізації негативного впливу цих факторів ризику.

Віддалені ігрові канали

У разі потреби і залежно від виду лотереї, в разі наявності технічної можливості необхідно забезпечити наявність у віддалених ігрових платформах (Інтернет, телебачення, мобільні пристрої) таких функцій, як наприклад:

- підтвердження адреси,
- системи перевірки віку,
- можливість встановлення обмежень на гру,
- наявність функції самовиключення для учасників,
- перевірка реальності на ігровому екрані,
- система захисту даних,
- необхідно показувати значення ставок,
- система самостійної оцінки можливостей, щоб допомогти людям оцінити, наскільки відповідально вони грають у лотереї,
- посилення на інформацію про відповідальну гру, політику щодо дотримання принципів відповідальної гри, джерела, де можна знайти поради, та служби підтримки (наприклад, телефонні служби підтримки, адреси центрів лікування).

Направлення на отримання

Необхідно сприяти діяльності організацій,

медичної допомоги

лікувальних центрів та/або медичних працівників, які борються з гральною залежністю, щоб зрозуміти перспективи гральної залежності щодо впливу на лотерейну продукцію та відповідну рекламу на їх становище.

У разі існування таких медичних закладів, необхідно надавати відповідну інформацію учасникам та розповсюджувачам, та співпрацювати з медпрацівниками щодо інформації про послуги, які існують для людей з гральною залежністю. Зазначена інформація (контактні дані/телефон служби підтримки) повинна бути доступна в друкованому вигляді і знаходитися на чільному місці у залах, а також повинна бути доступна на веб-сайтах.

Роз'яснювальна робота серед учасників

Необхідно включати наступні питання в інформацію, призначену для учасників (у тому числі у випадку віддалених каналів):

- детальну інформацію про шанси на перемогу в кожній лотереї, яка дозволяє людям оцінити ризики та переваги участі в лотереї,
- інформацію щодо обмеження віку учасника,
- інформацію про принципи Відповідальної Гри та інформацію про те, де можна отримати допомогу у разі гральної залежності.

Якщо наведена вище інформація не доступна у друкованому вигляді в пунктах розповсюдження (наприклад, роздрібні магазини), необхідно забезпечити наявність чітких даних, де можна отримати таку інформацію учасникам / роздрібним торговцям (розповсюджувачам). У разі наявності матеріалу в друкованому вигляді, його необхідно розміщати у місці, де його можна взяти непомітно. Наприклад, якщо в тому місці розташовані банкомати, листівки можна покласти поруч з ними.

Взаємодія із зацікавленими сторонами

Необхідно налагоджувати контакти із зацікавленими сторонами (учасники, представники громадськості, органи державної влади та місцевого самоврядування, працівники, розповсюджувачі, акціонери та інші зацікавлені особи) офіційно і неофіційно і включити це питання у своїх засоби звітності. Співпраця має охоплювати питання, які мають істотне значення для зацікавлених сторін та підприємства. На зустрічах повинні бути присутні всі зацікавлені сторони.

Участь надає можливість зацікавленим сторонам висловити відповідні питання або занепокоєння.

Підприємство повинно інтегрувати результати взаємодії із зацікавленими сторонами в свої процеси прийняття стратегічних рішень і повинно підтримувати зворотний зв'язок з відповідними зацікавленими сторонами щодо результатів взаємодії.

Звітність, вимірювання та сертифікація

Необхідно налагодити звітування про вплив і діапазон своїх програм Відповідальної Гри зацікавленим сторонам. Звітність повинна включати політику відповідальної гри, цілі, зобов'язання і показники, що має відбуватися у визначені Підприємством строки.

Звітність повинна бути прозорою з використанням методів, які є найбільш придатними і доступними для цільової аудиторії зацікавлених сторін.

Електронні лотерейні термінали (ЕЛТ)

ЕЛТ повинні включати спеціалізовані термінали самообслуговування із можливістю візуалізації розіграшу миттєвих лотерей, автомати миттєвої лотереї та інше подібне лотерейне обладнання.

Як відповідальний оператор, підприємство має вживати конкретні і суворі заходи з дотримання принципів Відповідальної Гри для таких ігор на місцях.

Генеральний директор



А.С. Бочковський



**УКРАЇНСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
ЛОТЕРЕЯ**

вул. Саксаганського, 119, 9 поверх
01032 Київ, Україна
Тел. (044) 332 77 77
www.unl.ua

**Затверджено наказом Генерального директора
№ 71/1 від 30.12.2020 р.**

**ПРОГРАМА
відповідального відношення до лотерейних ігор
(оновлена)**

1. Загальні положення

1.1. Ця Програма відповідального відношення до лотерейних ігор (далі за текстом - Програма) розроблена Підприємством з 100 % іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» (надалі – Підприємство або Українська Національна Лотерея, УНЛ) на виконання вимог Європейської Асоціації Лотерей (<https://www.european-lotteries.org>) та Семи принципів відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації (<http://www.world-lotteries.org>), і містить правила, які Українська Національна Лотерея зобов'язується дотримуватись у сфері відповідального відношення до лотерейних ігор.

1.2. Дана Програма розроблена на підставі та з врахуванням Конституції України, Закону України «Про державні лотереї в Україні», Закону України «Про захист прав споживачів», Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та іншого законодавства України.

1.3. Програма поширюються на всіх працівників Підприємства, які зобов'язані відповідально підходити до головних клієнтів компанії - учасників, сприяючи попередженню виникнення в них патологічної залежності від лотерей та формуючи в учасників виважене усвідомлення необхідності відповідального підходу з їх боку до участі в державних лотереях.

1.4. Дана Програма повинна переглядатись не рідше одного разу протягом календарного року.

1.5. У Програмі терміни вживаються в наступному значенні:

УНЛ - оператор державних лотерей Підприємства з 100 % іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея»;

Розповсюджувач УНЛ - фізична або юридична особа, яка на підставі укладеного із Українською Національною Лотереєю договору про розповсюдження білетів державних лотерей, здійснює продаж лотерейних білетів та/або інших документів, які засвідчують участь в державній лотереї, а також виплачує виграші відповідно до умов проведення відповідної державної лотереї.

Інші терміни, що вживаються в цій Програмі, розуміються у значеннях, визначених Законом України «Про державні лотереї в Україні», іншими чинними законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами України.

2. Принципи відповідального відношення до лотерейних ігор

2.1. Розроблення державних лотерей та просування їх на лотерейному ринку здійснюватиметься УНЛ з чітким дотриманням принципу безпеки учасника, принципу безпеки гри у державну

лотерею, принципу захисту учасників від ігрової залежності та принципу поінформованості.

2.2. Принцип безпеки учасника полягає у недопущенні до участі в державних лотереях, які проводяться УНЛ малолітніх та неповнолітніх осіб, постійне інформування учасників про можливість виникнення ігрової залежності, а також полягає у відповідальній обробці особистих (персональних) даних учасників та їх ставок.

2.3. Принцип безпеки гри у державну лотерею полягає у розробленні УНЛ лотерейних продуктів (лотерейних ігор), які є максимально безпечними для учасників (із низьким та середнім ступенем ризику) або впровадження яких на лотерейний ринок дозволить зменшити або більш ефективно регулювати ризики, що вже існують на цьому ринку.

2.4. Принцип захисту учасників від ігрової залежності полягає у забезпеченні учасників можливістю встановлювати для себе обмеження щодо участі в державних лотереях, які проводяться УНЛ із використанням лотерейних терміналів самообслуговування чи через канали віддаленого доступу (зокрема, Інтернет), відповідальному підходу до аналізу наміру (заявок) учасників збільшити раніше встановлені ними розміри самообмеження чи зменшення кількості раніше встановленої ними кількості самообмежень, а також у періодичному відволіканні представниками УНЛ учасників від гри на лотерейному терміналі самообслуговування в пунктах розповсюдження тощо.

2.5. Принцип поінформованості полягає в постійному забезпеченні учасників інформацією щодо можливості виникнення ігрової залежності та негативних наслідків такої залежності, а також інформацією щодо медичних/реабілітаційних центрів, в яких можна отримати допомогу з питань ігрової залежності (у тому числі дистанційно) тощо.

3. Державні лотереї та фізичні особи віком до 18 років

3.1. Участь в державних лотереях малолітніх та неповнолітніх осіб категорично забороняється.

3.2. Під малолітніми особами в даній Програмі розуміються фізичні особи віком до чотирнадцяти років.

3.3. Під неповнолітніми особами в даній Програмі розуміються фізичні особи віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.

3.4. Заборона на участь в державних лотереях (незалежно від їх видів та способу проведення) малолітніх та неповнолітніх осіб включає в себе наступні заборони:

а) заборону на прийняття від зазначених вище осіб ставок в державну лотерею та передачу цим особам лотерейного білету чи іншого документу, який засвідчує участь в державній лотереї;

б) заборону на участь зазначених вище осіб в розіграванні лотерейного білета чи іншого документу, який засвідчує участь в державній лотереї;

в) заборону на виплату (передачу) зазначеним вище особам виграшу (призу) в державну лотерею, незалежно від розміру такого виграшу (призу).

3.5. Для запобігання прийняття ставки в державну лотерею від малолітньої чи неповнолітньої особи та, відповідно, передачі такій особі лотерейного білету (іншого документу, який засвідчує участь в державній лотереї) розповсюджувач УНЛ зобов'язується пересвідчитись, що фізична особа, яка має намір взяти участь в лотереї, є повнолітньою. За загальним правилом така оцінка повинна здійснюватися візуально.

3.6. У разі наявності в розповсюджувача УНЛ хоча б найменших сумнівів щодо віку фізичної особи, яка має намір взяти участь в державній лотереї, такий розповсюджувач УНЛ повинен втребувати від такої особи документ, що посвічує її особу та вік.

3.7. У разі відсутності у фізичної особи, яка має намір взяти участь в державній лотереї, документа, що підтверджує її особу та вік, та за наявності в розповсюджувача УНЛ сумнівів щодо досягнення такою фізичною особою 18 років, розповсюджувач УНЛ повинен утриматись від прийняття ставки в державну лотерею в цієї фізичної особи.

3.8. Ставка в державну лотерею не приймається від малолітньої чи неповнолітньої особи навіть

при присутності поряд із такою особою її батьків (інших законних представників), одного з батьків (іншого законного представника), повнолітніх родичів чи будь-яких інших повнолітніх фізичних осіб, знайомих з відповідною малолітньою чи неповнолітньою особою.

3.9. Ставка в державну лотерею також не повинна прийматись, а лотерейний білет (інший документ, що посвідчує участь в державній лотереї) видаватись малолітній чи неповнолітній особі за наявності згоди на це хоча б одного із батьків (іншого законного представника), повнолітнього родича чи іншої повнолітньої фізичної особи, знайомої з відповідною малолітньою чи неповнолітньою особою, або на прохання цих осіб.

3.10. Ставка в державну лотерею не приймається, а лотерейний білет (інший документ, що посвідчує участь в державній лотереї) не видається малолітній чи неповнолітній особі також у випадку, коли такий лотерейний білет (інший документ, що посвідчує участь в державній лотереї), зі слів останньої, повинен стати подарунком для повнолітньої фізичної особи чи обов'язково переданий такій повнолітній фізичній особі.

3.11. Розповсюджувач УНЛ повинен утриматись від прийняття ставки в державну лотерею від фізичної особи - іноземця, молодше 18-річного віку, та, відповідно, передачі такій особі лотерейного білету (іншого документу, який засвідчує участь в державній лотереї), навіть у випадку, коли законодавство країни, громадянином якої є зазначена фізична особа, допускає (дозволяє) участь в лотереях осіб, яким не виповнилось 18 років.

3.12. При здійсненні розповсюдження білетів державних лотерей (лотерейних білетів, інших документів, які засвідчують участь в державній лотереї) через мережу Інтернет чи через інші канали віддаленого доступу, фізична особа, яка має намір здійснити ставку в державну лотерею, повинна підтвердити факт досягнення нею вісімнадцятирічного віку. В протилежному випадку ставка в державну лотерею не приймається.

3.13. У разі, якщо повнолітня фізична особа, зробивши ставку в державну лотерею, передала придбаний нею лотерейний білет (інший документ, який засвідчує участь в державній лотереї) малолітній чи неповнолітній особі у присутності розповсюджувача УНЛ, останній повинен попередити таку фізичну особу про заборону участі в державних лотереях неповнолітніх осіб, а також про проблеми ігromанії.

3.14. У разі придбання лотерейного білету (іншого документу, який засвідчує участь в державній лотереї) повнолітньою фізичною особою із наступним переданням такою особою (у присутності розповсюджувача УНЛ) придбаного нею лотерейного білету (іншого документу, що засвідчує участь в державній лотереї) малолітній чи неповнолітній особі для його розігрування в будь-який спосіб, розповсюджувач УНЛ повинен не допустити цього.

3.15. Розповсюджувачі УНЛ зобов'язані не приймати від малолітніх та неповнолітніх осіб лотерейних білетів чи інших документів, які засвідчують участь в державних лотереях, для їх оплати та, відповідно, розповсюджувачам УНЛ забороняється виплачувати виграші малолітнім та неповнолітнім особам, незалежно від розміру виграшу, навіть у присутності їх батьків (інших законних представників), повнолітніх родичів чи інших повнолітніх фізичних осіб, знайомих з відповідною малолітньою чи неповнолітньою особою, чи за проханням перелічених вище осіб.

3.16. Інформація про заборону участі в державних лотереях малолітніх та неповнолітніх осіб розміщується в кожному пункті розповсюдження білетів державних лотерей, що проводяться Українською Національною Лотереєю, а також на кожному сайті в мережі Інтернет, на якому можна придбати білети такої державної лотереї та/або розіграти їх.

3.17. При проведенні державних лотерей через мережу Інтернет чи через інші канали віддаленого доступу Українська Національна Лотерея на кожному такому каналі віддаленого доступу (за технічної можливості відповідного каналу) розміщує інформацію щодо способів мінімізації участі в державних Інтернет-лотереях малолітніх та неповнолітніх осіб у якості порад для їх батьків (інших законних представників) та родичів.

Зокрема, Українська Національна Лотерея рекомендуватиме батькам (іншим законним представникам):

- а) не залишати дітей без догляду поблизу комп'ютеру, коли на ньому відкритий сайт, на якому можна придбати лотерейний білет (інший документ, який засвідчує участь в державній лотереї) та/або розіграти його;
- б) використовувати програмне забезпечення для захисту дітей для блокування ігрових сайтів від малолітніх та неповнолітніх осіб;
- в) не дозволяти малолітнім та неповнолітнім особам брати участь в державних Інтернет-лотереях у їх присутності;
- г) не повідомляти малолітнім та неповнолітнім особам логін та пароль для входження до персонального кабінету повнолітньої фізичної особи, яка брала чи періодично бере участь в державних Інтернет-лотереях;
- г) не повідомляти малолітнім та неповнолітнім особам дані своєї кредитної чи дебетової картки, банківського рахунку, іншого рахунку, відкритого в електронній платіжній системі;
- д) не користуватись можливістю «запам'ятати пароль» при вході до системи;
- е) створювати окремі профілі для всіх, хто користується одним і тим самим комп'ютером.

4. Державні лотереї та повнолітні фізичні особи в стані наркотичного, алкогольного, токсичного сп'яніння або під дією сильнодіючих лікарських засобів

4.1. Розповсюджувачам УНЛ забороняється в пунктах розповсюдження приймати ставки в повнолітніх фізичних осіб, які знаходяться в стані наркотичного, алкогольного або токсичного сп'яніння, в силу якого, з точки зору розповсюджувача УНЛ, вони не можуть в повній мірі оцінювати свої дії.

4.2. Розповсюджувачам УНЛ забороняється в пунктах розповсюдження приймати ставки в повнолітніх фізичних осіб, які перебувають під дією сильнодіючих лікарських засобів, в силу якого, з точки зору розповсюджувача УНЛ, вони не можуть в повній мірі оцінювати свої дії.

4.3. Розповсюджувачам УНЛ забороняється в пунктах розповсюдження подавати алкогольні напої учасникам під час їх гри в державну лотерею за допомогою лотерейного терміналу самообслуговування, а також надавати безкоштовні алкогольні напої. До алкогольних напоїв в даній Програмі відносяться і слабоалкогольні напої.

4.4. У разі виявлення розповсюджувачем УНЛ, що певний учасник, граючи в державній лотереї, втратив контроль над дійсністю (з точки зору розповсюджувача УНЛ), він повинен запропонувати такому учаснику призупинити гру або відволікти його від гри.

5. Створення та просування лотерейних ігор

5.1. Канали віддаленого доступу (далі - КВД) до лотерейних ігор, які використовуються УНЛ, повинні забезпечувати виконання всіх вимог цієї Програми, Європейських стандартів відповідальної гри Європейської Асоціації Лотерей та Семи принципів відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації.

5.2. Система функціонування КВД повинна виконувати наступне:

- підтверджувати/фіксувати адресу учасника;
- запитувати вік учасника;
- відображати інформацію про поточний час доби (годинник);
- надавати можливість або встановлювати автоматично обмеження щодо часу гри учасника, грошових затрат, максимально допустимої суми програшу;
- надавати учасникам можливість слідувати за реальністю, наприклад, шляхом роботи таймеру ігрової сесії, встановлення учасниками або автоматично періоду «охолодження» (перерв у грі), а також паузи між іграми;
- захищати персональні дані учасників та дані історії їх гри;
- до початку гри відображати інформацію щодо розміру ставок;

- одразу після закінчення гри повідомляти учасника про результати;
- надавати учасникам можливість здійснити самостійно оцінку власного відношення ю лотереї, наприклад, шляхом проведення тестування;
- повідомляти учасникам контакти «гарячої лінії» та реабілітаційних центрів, що займаються проблемами ігроманії;
- давати можливість швидкого доступу учасника до документів, які містять положення про політику УНЛ у сфері відповідального відношення до лотерейних ігор.

5.3. Даний перелік не є виключним. УНЛ, керуючись аналізом практики функціонування КВД, може прийняти рішення про здійснення додаткових заходів щодо удосконалення системи КВД.

5.4. Просування (популяризація) державної лотереї на ринку здійснюватиметься УНЛ з дотриманням Європейських стандартів відповідальної гри Європейської Асоціації Лотерей, Семи принципів відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації та Політики Української Національної Лотереї в галузі Відповідальної Гри.

Учасниками різноманітних рекламних та маркетингових заходів щодо популяризації державних лотерей, які проводяться УНЛ, будуть виключно повнолітні фізичні особи.

5.5. Основні правила, які УНЛ розповсюджуватиме серед учасників щодо участі в державних лотереях (в рамках відповідального відношення до лотерейних ігор):

- а) до участі в лотереї необхідно відноситись як до розваги, а не способу заробітку коштів. Участь в державних лотереях не є альтернативою роботі та не є способом подолання фінансових складнощів;
- б) до коштів, які програні, необхідно відноситись як до «вартості» своєї розваги, а до коштів, що виграні - як до премії;
- в) учасники мають встановити собі самостійно обмеження по часу (тривалості) гри та притримуватись їх. Припиняти гру у вказаний час, незалежно від того, виграв учасник чи ні;
- г) учасники мають встановити собі самостійно максимально суму коштів, які вони можуть без негативних для себе наслідків витратити на гру та притримуватись її;
- г) учасники повинні бути готові програти і сприймати програш як частину гри;
- д) учасники повинні бути попереджені про негативні наслідки залежності до лотерейних ігор;
- е) учасники повинні встановити для себе правило не грати в кредит та не позичати кошти на гру;
- е) учасники мають сформувати баланс у житті. Лотереї не повинні заважати та заміняти друзів, сім'ю, роботу, спорт;
- з) учасники не повинні намагатись відіграти свої кошти, витрачені на участь в лотереї. Значна ймовірність того, що чим більше учасники старатимуться відшкодувати свої витрати у лотерею, вигравши у лотерею, тим більше сума цих витрат буде;
- ж) участь в лотереї не потрібно сприймати як засіб боротьби із моральним або фізичним болем. Участь в державній лотереї з іншою метою, ніж просто розвага, може потягнути за собою додаткові психологічні та матеріальні проблеми;
- і) учасники повинні систематично робити паузи під час гри в лотерею;
- ї) учасники не повинні грати в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, або знаходячись під дією ліків;
- и) учасники не повинні грати, перебуваючи в депресивному стані. Грати в державні лотереї можна перебуваючи в доброму настрої та добре відпочивши.

Зазначений перелік не є вичерпним та може доповнюватись на практиці.

6. Учасники та оплата лотерейного білета (іншого документа, який засвідчує участь в державних лотереях)

6.1. Розповсюджувачам УНЛ категорично забороняється приймати ставки від фізичних осіб у кредит (із розстроченням платежу) або з наступною оплатою. Оплата лотерейного білету та

іншого документу, який засвідчує участь в державних лотереях, повинна бути прийнята розповсюджувачем УНЛ в повному обсязі до моменту передачі фізичній особі лотерейного білету (іншого документа, який засвідчує участь в державних лотереях).

6.2. Розповсюджувачам УНЛ категорично забороняється пропонувати фізичним особам брати кредити чи в будь-який інший спосіб позичати кошти для участі в державних лотереях, а також надавати фізичним особам, які мають намір взяти участь в державній лотереї, будь-яку інформацію про кредитні та інші фінансові організації та установи, в яких можна отримати кредит для участі в державних лотереях.

6.3. Розповсюджувачам УНЛ категорично забороняється позичати власні або залучені (позичені) кошти фізичним особам для придбання останніми лотерейного білету чи іншого документа, який засвідчує участь в державній лотереї.

6.4. Розповсюджувачам УНЛ, які здійснюють розповсюдження білетів державних лотерей через мережу Інтернет чи за допомогою інших каналів віддаленого доступу, категорично забороняється розміщувати на сайтах чи на інших каналах віддаленого доступу будь-яку інформацію про кредитні та інші фінансові організації та установи, в яких можна швидко отримати кредит для участі в державних лотереях, а також розміщувати посилання на Інтернет-сайти таких організацій та установ.

6.5. Інформація про кредитні та інші фінансові організації та установи, в яких можна отримати кредит для участі в державних лотереях, а також посилання на Інтернет-сайти таких організацій та установ не повинні розміщуватись на сайті УНЛ в мережі Інтернет.

7. Обмеження (самообмеження) учасників у державній лотереї

7.1. Розповсюджувачі УНЛ, за можливості, повинні рекомендувати фізичним особам, які мають намір взяти участь в державних лотереях, встановлювати для себе щомісячний/квартальний бюджет, який вони можуть витратити на гру в державній лотереї протягом відповідного періоду.

7.2. Відповідні рекомендації для потенційних учасників повинні розміщуватись на сайті УНЛ в мережі Інтернет. На сайті УНЛ в мережі Інтернет розміщуються також інформаційні посилання на Інтернет-сайти організацій, які переймаються питаннями відповідального відношення до лотерейних ігор, а також інформація щодо реабілітаційних центрів України, в яких учасники можуть отримати медичну/реабілітаційну допомогу з проблем ігроманії.

7.3. При проведенні державних лотерей в мережі Інтернет чи за допомогою інших каналів віддаленого доступу УНЛ забезпечує можливість встановлення учасниками (за їх бажанням) самообмежень на день/тиждень/місяць/квартал/рік:

- встановлення максимальної суми коштів, яку учасник має намір витратити на гру в державній лотереї протягом відповідного періоду часу;
- встановлення максимального розміру ставки, яку учасник має намір витратити за один лотерейний білет (інший документ, який засвідчує участь в державній лотереї);
- встановлення максимальної кількості лотерейних білетів (інших документів, які засвідчують участь в державних лотереях), яку учасник має намір придбати протягом відповідного періоду часу;
- встановлення максимальної суми коштів, яку учасник може програти протягом відповідного періоду часу.

7.4. У разі вираження учасником наміру змінити раніше встановлені для себе самообмеження уповноважений розповсюджувач УНЛ (адміністратор сайту, тощо) повинен розглянути відповідну заяву учасника.

7.5. У разі наміру учасника зменшити встановлені ним раніше самообмеження заявка учасника щодо такої зміни обов'язково задовольняється.

7.6. У разі наміру учасника збільшити встановлені ним раніше самообмеження на 25% або більше, уповноважений розповсюджувач УНЛ (адміністратор сайту, тощо) повинен запропонувати

учаснику тиждень для додаткових роздумів щодо такої зміни самообмежень та, з перебігом цього строку, підтвердити свої наміри. При підтвердженні учасником наміру збільшити раніше встановлені ним самообмеження, уповноважений розповсюджувач УНЛ (адміністратор сайту, тощо) повинен проаналізувати попередню (за останній квартал) активність цього учасника в грі.

7.7. У разі наміру учасника збільшити встановлені ним раніше самообмеження до 25%, уповноважений розповсюджувач УНЛ (адміністратор сайту, тощо) повинен проаналізувати попередню (за останній квартал) активність цього учасника в грі.

7.8. У разі низької та середньої активності учасника за шкалою оцінювання, визначеною УНЛ, заявка учасника щодо збільшення відповідного раніше встановленого ним самообмеження задовольняється. У разі високої активності учасника за шкалою оцінювання, визначеною УНЛ, заявка учасника щодо збільшення відповідного раніше встановленого ним самообмеження задовольняється, а на його електронну пошту спрямовується лист із основними правилами відповідального відношення до лотерейних ігор, що визначені в п. 5.3 цієї Програми, а також з інформацією щодо негативних наслідків ігрової залежності.

7.9. У разі наміру учасника збільшити кількість самообмежень, що були раніше встановлені ним, відповідна заявка учасника обов'язково задовольняється. У разі наміру учасника зменшити кількість самообмежень, що були раніше встановлені ним, уповноважений розповсюджувач УНЛ (адміністратор сайту, тощо) повинен запропонувати учаснику тиждень для додаткових роздумів щодо такої зміни кількості самообмежень та, з перебігом цього строку, підтвердити свої наміри. При підтвердженні, в такому випадку, учасником наміру зменшити кількість самообмежень, відповідна заявка учасника задовольняється.

7.10. УНЛ забезпечує учасників можливістю блокувати свої облікові записи на будь-який строк. У разі блокування учасником свого облікового запису розсилання інформаційних матеріалів щодо рекламних та маркетингових заходів, які проводить УНЛ, такому учаснику не здійснюється протягом всього часу блокування.

8. Інформування учасників

8.1. УНЛ забезпечує розміщення в кожному пункті розповсюдження білетів державних лотерей власної та агентської мережі письмової інформації для учасників щодо шансів виграти в кожную державну лотерею, що проводиться УНЛ, реабілітаційних центрів та гарячої телефонної лінії, в яких (за якою) можна отримати допомогу з проблем ігрової залежності, а також іншої інформації з питань відповідального відношення до лотерейних ігор.

8.2. УНЛ забезпечує розміщення в мережі Інтернет, на інших каналах віддаленого доступу до державних лотерей, що проводяться УНЛ (за технічної можливості), в пунктах розповсюдження, текстів щодо ігрової залежності.

8.3. Розповсюджувачі УНЛ зобов'язані коректно інформувати фізичних осіб, які мають намір взяти участь в державній лотереї, особливо представників незахищених верств населення, про те, що граючи в державну лотерею можна програти, і сума коштів, загалом потрачена на участь в лотереях, може бути більшою фактичного виграшу.

8.4. Інформація з питань відповідального відношення до лотерейних ігор, включаючи інформацію про реабілітаційні центри, номери телефонів гарячої лінії, повинна розміщуватись в пунктах розповсюдження таким чином, щоб відвідувачі пункту розповсюдження могли її конфіденційно взяти (отримати).

9. Розміщення пунктів розповсюдження

9.1. Пункти розповсюдження білетів державних лотерей УНЛ не можуть розміщуватись на тимчасово окупованій території України: безпосередньо у приміщеннях, в яких розміщено органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування; безпосередньо у

приміщеннях закладів культури (у тому числі бібліотек, музеїв, театрів, виставкових галерей); безпосередньо в приміщеннях медичних закладів; безпосередньо в приміщеннях спеціалізованих дитячих розважальних центрів; безпосередньо в приміщеннях культових будівель та споруд, а також приміщеннях, які належать релігійним організаціям; у приміщеннях, що належать до житлового фонду; в об'єктах незавершеного будівництва.

9.2. У випадку використання УНЛ у своїй діяльності лотерейних терміналів самообслуговування (далі - ЛТС), УНЛ повинна забезпечити навчання відповідальному відношенню до гри розповсюджувачів, які організують надання послуг через ЛТС.

9.3. Договори з розповсюджувачами повинні містити положення, що гарантуватимуть їх відповідальне ставлення до гри та заборону брати участь у грі.

9.4. На ЛТС або в безпосередній близькості від них повинна бути розмішена наступна інформація:

- про вікові обмеження учасників;
- про шанси на виграш;
- попередження про те, що виграш є випадковістю;
- телефон гарячої лінії, за якою учасники можуть отримати допомогу та консультації;
- телефони реабілітаційних центрів, що займаються проблемами ігроманії.

9.5. Забороняється в точках, де працюють ЛТС, безкоштовно подавати учасникам алкогольні напої.

9.6. Програмне забезпечення ЛТС має включати:

- можливість системи контролювати швидкість гри;
- можливість встановлення обмежень часу гри або суми коштів, що може бути використана у грі;
- встановлення перерв у грі з метою «охолодження» учасників;
- засоби контролю за реальністю (годинник, лічильник витраченої у ході гри суми коштів, активне повідомлення про відповідальне відношення до гри і т.д.);
- систему підтвердження віку учасника;

9.7. ЛТС повинні розмішуватися в зоні видимості розповсюджувача, що забезпечить можливість спостерігати за їх використанням учасниками.

9.8. Перевірки щодо дотримання вимог Програми здійснюються з залученням незалежної компетентної компанії, в тому числі «таємними покупцями».

10. Взаємодія з контрагентами

10.1. Правовідносини УНЛ з контрагентами (торговими агентами, розповсюджувачами, особами, що надають рекламні/маркетингові послуги та ін.) повинні базуватись на Європейських стандартах відповідальної гри Європейської Асоціації Лотерей, Семи принципах Відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації та цієї Програми.

10.2. Уповноважена особа УНЛ, що має намір укласти договір з контрагентом, зобов'язана ознайомити його з Політикою Української Національної Лотереї в галузі Відповідальної Гри.

10.3. У випадку, якщо контрагент погодився дотримуватись положень Європейських стандартів відповідальної гри, Семи принципів Відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації та Політики в галузі Відповідальної Гри, уповноважена особа УНЛ повинна провести навчання контрагента відповідальному відношенню до лотерейних ігор.

10.4. Положення договорів з контрагентами повинні містити положення, які гарантуватимуть дотримання ними у своїй діяльності, в частині, що будь-яким чином може стосуватися лотерейних ігор, вимог Європейських стандартів відповідальної гри, Семи принципів Відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації та Політики в галузі Відповідальної Гри, а також діючого законодавства України. Така гарантія може забезпечуватись встановленням відповідальності контрагентів у випадку порушень зазначених вимог.

10.5. Обов'язковим є проведення періодичних перевірок обізнаності контрагентів у сфері

відповідального відношення до лотерейних ігор.

10.6. УНЛ може забезпечувати дотримання контрагентами вимог Європейських стандартів відповідальної гри, Семи принципів Відповідальної гри Всесвітньої лотерейної асоціації та Політики в галузі Відповідальної Гри, а також діючого законодавства України у інший спосіб, який не передбачений даною Програмою, але водночас не суперечить нормам чинного законодавства та не призводить до порушення їх законних прав.

Генеральний директор



А.С. Бочковський